

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יצחק קרויזר

5917/25/פ

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תיקון – החרגת עבירת גביית דמי חסות),
התשפ"ה–2025

1. תיקון סעיף 222 ב. בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו–1996, בסעיף 222ב(ב), אחרי פסקה (4) יבוא :
- "(5) עבירה לפי סעיף 428א לחוק העונשין."

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק העונשין (תיקון מס' 146 והוראת שעה), התשפ"ג–2023 (להלן – תיקון מס' 146), שיוזם חבר הכנסת יצחק קרויזר, תיקן את חוק העונשין, התשל"ז–1977 (להלן – חוק העונשין), במטרה להתמודד עם תופעת גביית דמי חסות ("פרוטקשן") מעסקים. בתיקון מס' 146 נוספו לחוק העונשין סעיף 428א, הקובע ענישה על עבירה של גביית דמי חסות, וסעיף 428ב, שנחקק כהוראת שעה במסגרתה נקבע עונש מינימום על גביית דמי חסות, וכן הסדר הכולל חילוט של רכוש לאוצר המדינה ואף חילוט אזרחי של רכוש גם אם אותו אדם לא הואשם או הורשע בעבירה, כאשר הרכוש ששימש כאמצעי לביצוע העבירה או הושג כשכרה או כתוצאה מביצועה.

באחרונה עמד בית המשפט העליון על חשיבות תיקון מס' 146 בעפ"ג 23486-12-24 מדינת ישראל נ' דחלה (ניתן ביום 20.2.2025): "במקביל למגמת ההחמרה בענישה בפסיקת בתי המשפט, בגין עבירות איומים, סחיטה באיומים וכיוצא באלה, המחוקק נקט אף הוא צעדים משמעותיים להתמודדות עם תופעה נפסדת זו. במסגרת תיקון מס' 146 לחוק העונשין, התשל"ז–1977, הוספה עבירה ייעודית שכותרתה – גביית דמי חסות. עבירה זו, כוללת שתי דרגות חומרה – האחת, ענינה בגביית דמי חסות בדרך של ניצול מצוקה שאין בה יסוד של איומים; השנייה, ענינה בגביית דמי חסות באיומים, שהעונש בצידה חמור יותר מהדין שקדם לתיקון... עינינו הרואות כי תיקון מס' 146 חושף את עמדתו הערכית המחמירה של המחוקק כלפי עבירות שעניינן גביית "דמי חסות"... ועל הצורך בענישה הולמת, מרתיעה ומוחשית כחלק מהתמודדות עמן. על בתי המשפט ליישם זאת ללא כחל וסרק, ובכך תהא תרומתנו לעקירת תופעה בזוויה זו, שכאמור הורסת כל חלקה טובה".

לצד חקיקת תיקון מס' 146 החשוב, משטרת ישראל משקיעה משאבים רבים להתמודדות עם התופעה, לרבות בהקמת צוותים ייעודיים ללוחמה בתופעה של גביית דמי חסות כאמור בתוך יחידת להב 433.

כחלק מן המאבק בתופעה מוצע להוסיף את עבירת גביית דמי החסות לרשימת העבירות בהן, ככלל, לא ניתן להטיל מעצר בפקוח אלקטרוני לפי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו–1996. בסעיף המחריג את האפשרות למעצר באמצעות פיקוח אלקטרוני, מופיעות עבירות מסוכנות כגון עבירות אלימות חמורה וכן עבירות לפי חוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג–2003. הגיון זה חל גם על עבירת גביית דמי חסות, ועל כן מוצדק להוסיפה לרשימה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ' בסיוון התשפ"ה (16.06.2025)